

Stichting Vrienden op de Fiets

Jeroen Flamman

Introductie

Stichting Vrienden op de Fiets is ontstaan in 1984. Initiatiefneemster en nog steeds de grote drijvende kracht is mevrouw de Blécourt. Iemand die graag rondtrok op de fiets, maar daarbij merkte dat er in Gelderland geen goedkope overnachtingplaatsen voor rondtrekkende fietsers waren, als alternatief voor de jeugdherbergen. Niet elke leeftijdsgroep voelt zich aangetrokken tot jeugdherbergen. Maar als 50-plusser kon ze zich goed voorstellen dat er binnen haar leeftijdsgroep interesse was voor extra overnachtingsmogelijkheden.

Zonder te overleggen met haar man, plaatste ze een oproep in de plaatselijke krant de 'Arnhemse Koerier', waarin ze vroeg of mensen bereid waren in hun eigen woning logies en ontbijt beschikbaar te stellen voor mensen die op de fiets door Nederland willen trekken, tegen een kleine vergoeding. Ze kreeg ongeveer twintig reacties, en bovendien wilde de krant haar over het idee interviewen; genoeg animo om met het idee aan de slag te gaan. Ook de Gelderlander schonk er aandacht aan, waarop nog eens zestig positieve reacties binnenkwamen van mensen die hun adres graag beschikbaar wilden stellen. Dat waren dus al tachtig adressen in Gelderland waar fietsers goedkoop konden overnachten. De prijs voor een overnachting baseerde ze op de prijs die jeugdherbergen hanteerden, destijds f 17,50.

Door de aandacht van de kranten waren er direct al een aantal geïnteresseerde fietsers die gebruik wilden maken van het initiatief, maar de echte vraag kwam pas nadat de Blécourt naar het reizigersblad 'de Kampioen' een persbericht had gezonden. Er reageerden ongeveer honderd fietsers. Mevrouw de Blécourt bracht een boekje uit met alle mogelijke overnachtingadressen. Haar man, inmiddels op de hoogte, hielp een handje door op zijn werk de noodzakelijke kopieën te maken. De kosten van ongeveer f 100,- werden betaald uit de huishoudpot.

Fietsers werden in ruil voor een bijdrage van f 7,50 officieel donateur en kregen het boekje met adressen thuisgestuurd, waarna ze deze zelf konden benaderen voor een afspraak. De naam werd in alle haast verzonden en de nadruk werd hierbij gelegd op het sociale, gezellige en vrijblijvende van

het initiatief: 'Vrienden op de Fiets'.

Het principe van donateurschap en adressenboekje wordt nog steeds gehanteerd. Tegenwoordig kunnen ook wandelaars gebruik maken van het overnachtingaanbod, dat inmiddels uit meer dan 2000 adressen bestaat. Het aantal donateurs is vele malen groter.

Mevrouw de Blécourt, inmiddels 71 jaar, is nog steeds graag actief voor de stichting. De eerste 10 jaar verrichtte ze vrijwel al de werkzaamheden zelfstandig, maar sinds enkele jaren wordt ze daarbij ondersteund door haar echtgenoot, beide dochters en zoon. Zij introduceerden het gemak van de computer om de adressenadministratie goed bij te houden. Ze zijn voornemens de stichting voort te zetten zodra hun moeder mocht komen te overlijden.

Profijtgroepen en draagvlak

Er zijn in principe twee groepen die baat hebben bij de activiteiten van de Vrienden op de Fiets: de fietsers en wandelaars, en de mensen die hun adres als overnachtingplaats aanbieden. Vrijwel iedereen is 55-plusser, hun motivatie is nieuwsgierigheid en gezelligheid. Mensen bieden een slaapplek aan om nieuwe sociale contacten op te doen, niet vanwege het geld. Ook voor de reizigers is dat een motief, naast een goedkope overnachting. Het grootste gedeelte van de mensen die logies en ontbijt aanbieden is zelf ook lid van Vrienden op de Fiets, of is dat geweest. Dit verklaard ook meteen het succes van Vrienden op de Fiets door heel Nederland. Het initiatief begon weliswaar in Gelderland, maar gebruikers waren zo enthousiast dat ook zij graag een overnachtingadres wilden aanbieden. Dit is een automatisme geworden waarbij ook de mond tot mond reclame voor een positieve stimulans heeft gezorgd. Uiteindelijk heeft het geleid tot een zeer groot overnachtingaanbod in heel Nederland. Ook toeristen uit België, Duitsland en Engeland maken inmiddels gebruik van de geboden adressen.

De stichting wordt breed gedragen. Bladen als De Kampioen, Op Pad en Te Voet besteden er geregeld aandacht aan en maken er ook zelf gebruik van: met het adressenboekje trekken redacteurs door het land en beschrijven achteraf hun bevindingen

in een enthousiast reisverslag. Op deze wijze hoefde de stichting al na enkele jaren nauwelijks energie te steken in het benaderen van de bladen; de aandacht en promotie ontstond vanzelf. Inmiddels is Vrienden op de Fiets aangesloten bij de Stichting Landelijk Fietsplatform, een onafhankelijk coördinatiepunt voor het toeristisch-recreatieve fietsen in Nederland. Zij ontwikkelen en beheeren fietsroutes, beschreven in twee basisgidsen en vaak ook nog apart gepubliceerd. In al deze publicaties staat de stichting Vrienden op de Fiets beschreven; in ruil daarvoor vermeldt Vrienden op de Fiets in hun adressenboekje ook wat de activiteiten van het landelijk fietsplatform zijn. Zo wordt Vrienden op de Fiets eenvoudig gevonden door mensen.

Werkwijze

Het principe van Vrienden op de Fiets is eenvoudig: Voor € 6,- wordt je donateur van de stichting en krijg je het adressenboekje en een donateurkaart voor één jaar. In het boekje staan al de overnachtingadressen met telefoonnummer. Enkele dagen voor je geplande bezoek neem je telefonisch contact met het gastadres op voor een afspraak. Bij aankomst toon je de donateurkaart ter controle. Voor € 14,- per persoon krijg je een kamer met schoon bed, een ontbijt en een warme douche. Hoewel een eenvoudig principe, is de organisatie ervan tijdrovend. Dit komt voornamelijk door de intensieve wijze waarop de stichting omgaat met haar gastadressen. Elk jaar worden twee à drie maanden uitgetrokken om al deze adressen te bellen met de vraag of zij ook voor volgend jaar weer hun adres ter beschikking willen stellen en hoe het hun dit jaar bevalen is. Deze persoonlijke benadering wordt erg gewaardeerd. De gastadressen hebben de kans om hun verhaal, positief dan wel negatief, te vertellen en krijgen het gevoel dat er met hun ervaring iets wordt gedaan. Bovendien wordt het hen erg makkelijk gemaakt om zich weer op te geven voor een volgend jaar. Ook houdt de stichting de controle over de gang van zaken, en weet ze weet precies waar en wanneer er iets vervelends is gebeurd, waarop meteen gereageerd kan worden. Wanneer een bezoeker zich misdragen heeft, wordt deze uitgesloten voor verdere deelname aan de activiteiten. Indien een gastadres niet voldoet aan de criteria (een schone kamer, een fatsoenlijk bed, een kamer met voldoende lichtinval (dus géén zolderkamer) en een normale, sociale en vriendelijke benadering), zal de stichting zelf langsgaan om dit te controleren. Als blijkt dat aan de criteria niet of onvoldoende kan worden voldaan, wordt het gastadres uit het bestand gehaald.

Organisatie

Vrienden op de fiets is pas sinds een jaar of zes een stichting. De organisatie groeide uit haar vegen, had inmiddels een flink ledenbestand van donateurs die tezamen een behoorlijk bedrag aan inkomsten opleverden. Er werd geen winst gemaakt, alle verdiende gelden werden direct in de organisatie gestoken, maar van een financiële verantwoording was geen sprake. De belastingdienst adviseerde om van Vrienden op de Fiets een rechtspersoon te maken.

De stichting gaat uit van de persoonlijke kwaliteiten van de familieleden; er bestaan geen strikt gescheiden taakomschrijvingen. Formeel is mevrouw de Blécourt voorzitter, en haar echtgenoot penningmeester.

De zoon onderhoudt de website, beide dochters zijn verantwoordelijk voor de communicatie via e-mail en het bijhouden van het adressenbestand op de computer. Mevrouw de Blécourt houdt zich vooral bezig met de persoonlijke contacten, en de kinderen helpen waar mogelijk. Afhankelijk van ieders tijd, zin en mogelijkheden neemt men elkaars taken over. Vergaderd wordt er nauwelijks, kort telefonisch overleg volstaat meestal. Omdat de stichting in al die jaren steeds hetzelfde is blijven doen, is voor iedereen duidelijk wat er gedaan moet worden en worden de werkzaamheden min of meer vanzelf verricht.

Financiën

De stichting maakt geen gebruik van subsidies en fondsenwerving, vanuit de gedachte onafhankelijk te willen zijn. Er is bij de start van de stichting, met de ontwikkeling van het eerste boekje, eenmalig een kleine honderd gulden uit de huishoudpot gehaald, en daar is het eigenlijk bij gebleven. Alle investeringen worden gedaan met het geld van de donateurs. Er wordt ook geen provisie gevraagd van de gastadressen. Van de donateurgelden worden de portokosten, de telefoonkosten, de drukkosten van het boekje, de kosten voor het gebruik van internet, de kosten voor enveloppen en briefpapier en de onvoorziene kosten betaald. Als de stichting merkt dat deze kosten voor het volgende jaar teveel dreigen op te lopen, probeert ze via een lichte prijsverhoging van het donateurschap dit potentieel verschil te dichten. In de twintig jaar dat Vrienden op de Fiets actief is, is die prijs nauwelijks verdubbeld. Voor de prijsbepalingen van de overnachtingadressen gaat de stichting nog steeds uit van de gemiddelde prijs voor een nacht met ontbijt bij een jeugdherberg. Het eerste jaar was dit bijna € 8,- in 2002 betalen de reizigers € 14,- voor een overnachting.

De stichting houdt een kasboek bij dat elke maand wordt opgemaakt en aan het eind van het jaar worden de jaarrekening en de eindbalans bij de belastingdienst opgegeven.

Ontwikkeling

Vrienden op de Fiets is een begrip geworden. De doelstelling, het bieden van mogelijkheden voor goedkope overnachtingplaatsen aan rondtrekkende fietsers en wandelaars, is in feite behaald en er zijn geen plannen deze doelstelling uit te breiden. De stichting is tevreden met wat ze doet en ziet geen heil in nieuwe ontwikkelingen of samenwerkingsverbanden. Ze houdt haar activiteiten bewust beperkt om het organiseren overzichtelijk te houden. Er worden elk jaar gemiddeld honderd nieuwe adressen in het bestand bijgevoegd en dit illustreert het succes.

Mevrouw de Blécourt is van mening dat ze wel een beetje geluk heeft gehad, aangezien het initiatief startte in een periode dat het fietsen snel aan populariteit won. Het feit dat mensen gebruik maakten van de mogelijkheden voor vervroegd pensioen heeft ongetwijfeld geholpen. Maar zonder haar doortastendheid in de beginperiode was het niet gelukt. Ook de persoonlijke benadering met het telefoneren van alle deelnemers wordt als

succesfactor gezien. Maar het is ook een valkuil: hoe groter het bestand aan adressen wordt, des te groter zal de tijdsinvestering worden deze op dezelfde wijze te benaderen. Maar mevrouw de Blécourt is daar zelf nogal nuchter in: "Als er teveel adressen komen en we kunnen het niet meer aan, dan stoppen we er gewoon mee."

De eenvoud van deze aanpak is verbluffend. Kennelijk is op het juiste moment potentiële vraag en aanbod onderkend en bij elkaar gebracht. Velen zijn gebruiker en aanbieder van overnachtingen, waardoor het karakter van 'dienstenuitruil tegen kostprijs' ontstaat. Een tweede Vrienden op de Fiets zal weinig zoden aan de dijk zetten. Maar het eenvoudige principe is wellicht ook op andere terreinen te gebruiken.

Informatie

Stichting Vrienden op de Fiets
Mevrouw de Blécourt, voorzitter
Brahmsstraat 19
6904DA Zevenaar
Tel. (0316) 34 26 36
Website www.vriendenopdefiets.nl
E-mail info@vriendenopdefiets.nl